

5. Шромнік А. Територіальний маркетинг. Проблеми формування маркетингової стратегії міст і регіонів –Тернопіль: ТІСІТ, 2005- 52с.
6. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" // Збір, норм. мат. з пит. рег. зов.-ек. діял. України, ч. I. – К.: Мінзовекономзв'язки, 1997. – 152с.

**Гончаренко І.В.**

## **РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА**

Вступ. Послаблення уваги до планово-економічної роботи, яке спостерігалось останніми роками спричинило зниження економічної обґрунтованості господарських рішень, погіршення управління підприємствами, і в кінцевому результаті низьку ефективність господарювання. Сучасні умови господарювання повністю покладають відповідальність за беззбитковість на підприємство. Кожне з яких у своїх власних інтересах повинне детально і обґрунтовано прорахувати свої кроки на ринку. Саме ці питання буде розглянуто в даній статті. Проблеми розвитку планово-економічної роботи підприємств, її наближення до вимог світового співтовариства сьогодні є актуальними і висвітлюються на сторінках наукових видань такими вченими, як Саблук П.Т., Дем'яненко М.Я., Крисальний О.В., Малік М.Й. та іншими. Ми дослідили застосування сучасних інформаційних технологій в процесі вибору та управління проектами.

Основна частина. Планування є важливою частиною успішної діяльності. Підприємство, яке не вміє планувати чи не вважає потрібним це робити, навряд чи може досягнути серйозних успіхів в своєму розвитку. Звичайно, планування — не панацея від усіх бід, проте уважний підхід до цього важливого етапу роботи створює основу для успішної діяльності підприємства як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку.

Суть планування можна визначити як уміння передбачити мету підприємства, результати його діяльності і ресурси, потрібні для досягнення цієї мети.

Планування допомагає відповісти на важливі запитання:

- де підприємство знаходиться в даний час, які його економічні позиції, в тому числі і в зовнішній сфері?
- яким чином, при допомозі яких ресурсів може бути досягнута мета підприємства.

Планування діяльності є об'єктивно необхідним для будь-якого підприємства, що має перспективи виходу на зовнішні ринки. Це визначається насамперед - прагненням підприємств, функціонуючих в умовах глобального ринку, одержати додатковий прибуток за рахунок більш повного використання переваг міжнародного поділу праці, міжнародної економічної інтеграції; передбачити несприятливі обставини, і головне — необхідність прогнозування свого майбутнього. Для цього важливо визначити яким буде ринок в майбутньому в якому напрямку буде розвиватися, чого чекають споживачі результатів діяльності

підприємства. Визначаючи бажані і можливі орієнтири своєї майбутньої діяльності на світовому ринку підприємства тим самим зменшують можливість непередбачених дій зовнішніх факторів, ступінь ризику, пов'язаного з цим.

Як правило кінцеві дослідження, на основі яких приймається рішення про здійснення інвестицій за конкретними проектами складаються з наступних частин:

- техніко-економічний аналіз – на цьому етапі розглядаються питання технічної можливості виконання проекту, потреби в ресурсах, ринки збуту і закупок;
- фінансовий аналіз – включає формування потоків надходжень і виплат, пошук джерел фінансування, формування планових балансів, прогноз економічної ефективності, оцінку проекту;
- загальноекономічний аналіз – здійснюється опис загальної економічної ситуації, оцінка переваг і недоліків проекту, ризику і шансів його реалізації.

Зараз вже не потрібно доводити той факт, що якісно виконати таку роботу, а особливо в умовах вкрай обмеженого часу, без застосування комп'ютерної техніки не можливо. Оскільки розвинені країни заходу накопичили значний досвід використання комп'ютерних технологій для цілей бізнес-планування то цілком зрозумілий інтерес до зарубіжних методик розрахунків інвестиційних проектів, але на сьогоднішній день вони ще важко адаптуються до умов української дійсності. А необхідність у конкурентних умовах, мати можливість для автоматизації рутинних розрахунків призвела до появи в 90-х роках на ринку програмного забезпечення низки російських та вітчизняних продуктів. Серед виробників програмних продуктів найвідоміші: у Києві – Інститут кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України та інші установи Кібернетичного центру НАН України, у Санкт-Петербурзі – фірма "Альт", у Москві – фірма "ПроІнвест-Консалтинг" і фірма "ИнЭк".

Ми мали можливість дослідити продукт фірми "ПроІнвестКонсалтинг" Project Expert-6, що належить до нового покоління програм для розробки іновативних та інвестиційних проектів та контролю за їх реалізацією. Система дає можливість проаналізувати декілька стратегій досягнення цілей розвитку підприємства і обрати оптимальну. При цьому є можливість оцінити запас міцності бізнесу, як похідну ризику зміни найважливіших факторів, що впливають на реалізацію проекту розвитку. Крім того можливо оцінити яким чином вплине виконання проекту на ефективність діяльності підприємства, розрахувати термін окупності проекту. Project Expert-6 дозволяє створити бізнес-план, що відповідає міжнародним стандартам, розробити схему фінансування проектів розвитку підприємства з урахуванням майбутніх потреб в грошових коштах на основі руху грошових коштів на всьому періоді планування, обрати джерела і умови залучення коштів, оцінити можливі терміни і графіки повернення кредиту. Можливо про-

аналізувати планову структуру витрат і прибутковість окремих підрозділів і видів продукції, визначити мінімальний обсяг випуску продукції і граничні витрати, підібрати виробничу програму і обладнання, схеми закупок і варіанти збуту. І на кінцевому етапі Project Expert-6 допомагає проконтролювати виконання проекту, порівнюючи їх планові і фактичні показники, а також врахувати зміни, що вносяться в проект в процесі реалізації.

Потреба розробки календарних планів виконання визначених етапів робіт (для Project Expert-6) задовольняється використанням мережної моделі і розрахунками дат виконання етапів (укрупнених робіт) за допомогою програми Microsoft Project 2000, яка щойно з'явилася на ринку. Один з методів, який широко розповсюджений є метод Форда – Фулкерсона, що дозволяє розраховувати дати раннього та пізнього початку і закінчення робіт, а також їх резерви часу, на який можна затримати виконання. Для передачі в пакет прикладних програм Project Expert-6 можна використати лінійні діаграми Ганта, на яких укрупнені роботи – етапи зміщені за часом. Формування бізнес-плану базується на визначених термінах виконання етапів. Project Expert-6 – це система дозволяє вирішити задачі проектування розвитку бізнесу, аналізу ризиків і ефективності інвестиційних проектів підприємств різних профелів, галузевої належності і масштабів діяльності на основі побудови фінансової моделі їх функціонування враховуючи зміну економічного середовища.

На жаль багато підприємств працює без офіційно прийнятих планів. На їх думку, ситуація на ринку змінюється дуже швидко, щоб планування приносило яку-небудь користь. Дійсно, зовнішнє середовище бізнесу, характеризується швидкими змінами.

Однак, формальне планування має важливі переваги: планування заохочує керівників постійно думати перспективно; веде до більш чіткої координації діяльності підприємства; стимулює менеджерів до реалізації своїх ідей в подальшій роботі; сприяє більш чіткому визначенню фірмою своєї мети і завдань; покращує забезпечення фірми необхідною інформацією; допомагає більш раціональному розподілу ресурсів; сприяє активізації роботи по вивченню світового ринку, пошуку необхідних партнерів по бізнесу.

#### Джерела та література

1. Воропаев В.И. Методы и средства управления проектами XXI века. – М.: СОНЕТ, 1997.
2. Кортер Дж., Марквис А. Microsoft Project 2000/Пер. с англ. А. Киселевой; Под научн. ред. А. Вендрова. – М.: Лори, 2001. – 642 с.:ил.
3. Управление проектами: Справ. пособие/ И.И. Мазур, В.Д. Шапиро, И.М. Каролинский и др.; Под ред. И.И. Мазура, В.Д. Шапиро. – М.: Высш. школа, 2001. – 875 с.:ил.
4. Управление проектами: Учеб. пособие для вузов/ И.И. Мазур, В.Д. Шапиро, Н.Г. Ольдерогге и др.; Под общ. ред. И.И. Мазура. – М.: ЗАО "Изд-во экономика", 2001.-574

#### Захарчук Є.В.

### ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Головною метою державної інноваційної політики визначено створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження, виробництва і реалізації нових видів конкурентноздатної продукції [1]. Відтак регіональну політику, зорієнтовану на переведення економіки на інноваційні засади, необхідно розглядати в динаміці, а механізм реалізації регіональної політики повинен постійно удосконалюватися і наповнюватися новими елементами [2, с. 7]. Одним із значимих аспектів активізації конкурентноспроможного розвитку економіки регіону, є динаміка залучення інноваційного потенціалу адміністративної території з врахуванням аналізу наявного стану деяких складових інноваційної сфери.

Проблема інноваційного регіонального розвитку є порівняно малодослідженою як українськими науковцями, так і закордонними дослідниками. Понад те, протягом останніх років збільшується кількість теоретичних досліджень інноваційного регіонального розвитку. Має місце широке відображення проблем інноваційного розвитку економіки в працях українських вчених, як В.Геєць, М.Долішній, В.Семиноженко, О.Амоша, О.Лапко, Л.Семів та інших.

У період розвитку вітчизняної економіки з 1991 року і по теперішній час в форматі законодавчих, урядових рішень й програм приймалися неодноразові спроби формування цілісної державної політики щодо підтримання й розвитку інституційного середовища у площині удосконалення впровадження нововведень. Проте, по даний час зберігаються тенденції технологічного відставання у широкому спектрі виробничих галузей української економіки, інтелектуальний потенціал суспільства задіяний недостатньо ефективно, не утворено оптимальної системи управління інноваціями.

Узагальнення світового досвіду та тенденцій свідчить, що сталий соціально-економічний розвиток країни та регіонів, забезпечення конкурентноспроможності економіки в глобалізованому світі ймовірні, в разі наявності середовища “продукування знань”, у якому переважають процеси фундаментальних досліджень у поєднанні з ефективною системою освіти, розвинутими національними інноваційними інституціями, сформованою державною політикою й нормативно-правовою базою в сфері інноваційної діяльності.

Важливим є те, що недосконала вітчизняна система використання наукових знань, іще дозволяє здійснити переформатування в інтересах оптимізації інноваційної політики та досягнення конкурентної перева-